

ESTONYA ÜLKE RAPORU

HAZIRLAYAN: DİLARA SÜLÜN

1) Genel Bilgiler (2008)

Resmi Adı	: Estonya Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	: Parlamenter Demokrasi
Resmi Dili	: Estonya dili
Başkenti	: Tallin
Yüzölçümü	: 45.277 km ²
Nüfusu	: 1,340,935 (2008 itibarıyla)
Para Birimi	: Estonya Kronu
Para Birimi Paritesi	: 1 Dolar= 11,54 Kron
Toplam Dış Borç	: 20,6 Milyar Dolar
Cari İşlemler Dengesi	: - 3,328 Milyon Dolar
İşsizlik Oranı	: % 6.2 (2008)

2) Temel Ekonomik Göstergeler

Yıl	GSYİH (Milyar Dolar)	Kişi Başına Gelir (Dolar)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar Dolar)	İthalat (Milyar Dolar)
2000	5,1	3.571	7,1	4,0	3,3	4,1
2001	5,5	3.714	5,0	5,8	3,3	4,1
2002	6,4	4.571	5,8	3,6	3,4	4,6
2003	8,4	6.196	7,1	1,3	4,6	6,2
2004	11,6	8.923	8,1	3,0	5,7	7,3
2005	13,8	10.615	10,5	4,1	7,7	9,6
2006	15,8	12.153	11,5	4,4	9,5	12,2
2007	20,5	15.615	7,9	6,0	11,5	15,2
2008	23,46	21.200		10,4	13,19	16,23

Kaynak: DTM

3) Dış Ticaretindeki Başlıca Ülkeler (2008)

İhracat: Finlandiya (%17.9), İsveç (%13.2), Rusya (%10), Letonya (% 7.6), Litvanya (%5.8), Almanya (%5.2), A.B.D. (%4.1)

İthalat: Finlandiya (%15.9), Almanya (%12.8), İsveç (%10.1), Rusya (%10), Letonya (%7.6), Litvanya (%6.9), Polonya (%4.5)

4) Dış Ticaretindeki Başlıca Maddeler (2008)

İhracat: Makine ve Araçlar (%29), Odun ve Kağıt (%13), Metaller ve Metal Ürünleri (%10), Gıda Ürünleri (%8), Tekstil (%5)

İthalat: Makine ve Araçlar (%35), Tekstil (%19), Yakıtlar (%19), Kimyasallar (%9), Gıda ürünleri (%6).

5) Türkiye – Estonya Dış Ticareti

Türkiye, Estonya'yı bağımsızlığını ilan ettiği 1991 yılında resmen tanımıştır. Bu tarihten itibaren iki ülke arasındaki ilişkilerin dostane bir şekilde devam etmiş olmasına rağmen ticari ve ekonomik ilişkiler gerçek potansiyeli yansıtmaktan çok uzak kalmıştır. Nitekim, 1991'den sonra başlayan ikili ticaretimiz 2007 yılına kadar zayıf kalmış, ancak 2008 yılında ihracatımızda neredeyse 3 kat artış kaydedilmiştir (81 milyon dolardan 240 milyon dolara geçiş); ithalatımızda da 1.5 katlık bir artış olmuştur (167 milyon dolardan 261 milyon dolara geçilmiştir).

Türkiye-Estonya Dış Ticareti (Bin Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2000	9.439	7.091	2.348	16.530
2001	13.140	1.336	11.804	14.476
2002	18.104	1.177	16.927	19.281
2003	23.183	13.874	9.309	37.057
2003	23.183	13.874	9.309	37.057
2004	35.521	44.257	-8.736	79.778
2005	57.255	58.670	-1.415	115.925
2006	74.755	97.952	-23.197	172.707
2007	81.762	167.142	-85.380	248.904
2008	240.000	261.000	-21.000	301.000

Kaynak: DTM

Ege Bölgesi'nin Estonya'ya İhracatı

01/01/2008-31/12/2008		
ÜLKE ADI	MIKTAR (kg)	TUTAR (\$)
ESTONYA	1.432.524,100	3.183.099,6400

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri

2007'de bu tutar 826.361,4500 ABD Doları idi.

Estonya Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, ÷lkeye son bir yıldaki *doğrudan yabancı sermaye girişı* 3,3 milyar kron (yaklaşık 200 milyon dolar) tutarındadır.

Havacılık: İki ÷lke arasında imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşması 27.09.2004' de yürürlüğe girmiştir. Her iki ÷lkenin milli havayolları tarifeli sefer düzenlememekle beraber, Estonya menşeli "charter" havayolları iki ÷lke arasında yıllardır muntazaman tarifersiz uçuş yapmaktadır.

Turizm: ÷lkemizle Estonya arasında 9 Ekim 1995 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan bir Turizm İşbirliği Anlaşması mevcuttur.

Yatırımlar: Estonya'da halen faaliyet gösteren tamamı Türk sermayeli üç şirket mevcuttur. Ayrıca, iki ortaklık bulunmaktadır. Türkiye'de ise Estonya sermayeli küçük bir şirket bulunmaktadır. Estonya Merkez Bankası'nın verilerine göre ÷lkede mevcut Türk sermayesinin toplam tutarı sadece 125 bin euro.

Genel Olarak İkili İlişkiler

Estonya ve Türkiye arasındaki ilişkiler iyi durumdadır ve istikrarlı bir şekilde gelişmektedir. Siyasal, savunma, ekonomik ve kültürel işbirliğindeki sürekli gelişim Estonya için gereklidir. Estonya ve Türkiye arasındaki karşılıklı anlayış, jeo-stratejik benzerlik, birçok uluslar arası konuda benzer pozisyonlar ve uluslar arası organizasyonlarda yapıcı işbirliğiyle arttırılmıştır.

NATO ÷lkesi olarak Türkiye, Estonya' nın NATO ya katılmasını en yüksek seviyede desteğiyle defalarca onaylamıştır. Ziyaretleri sırasında Türkiye Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Savunma Bakanı ve Dış İlişkiler Bakanı Estonya nın NATO ya kabul edilmesi yönündeki desteklerini dile getirmişlerdir. 5 Aralık 2003' de Türkiye Büyük Millet Meclisi, Estonya' nın NATO' ya kabul protokolünü onaylamıştır.

İşbirliği İmkânları

Türkiye ile Estonya arasında potansiyel işbirliği alanları:

- Bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT)
- Havacılık (Estonya menşeli "charter" havayolları iki ÷lke arasında yıllardır tarifersiz uçuş yapmaktadır. THY'nin 2008 yılında İstanbul-Talinn direk seferini açması beklenmektedir.)
- İnşaat ve Müteahhitlik (Estonya'da müteahhitlik ve inşaat sektörünün en önemli sorunu vasıfsız işgücü eksikliğidir. Hâlihazırda ikili Hükümetler arası anlaşmalar ile kısa dönemli çalışma izni ile Rusya veya Polonya'dan vasıfsız işgücü temini gerçekleştirilmektedir.)
- Turizm (Estonya'da sağlık turizmi-spa çok gelişmiştir, bu yönde iki ÷lke kaynaklarının işbirliği içinde daha verimli değerlendirilmesi mümkündür).
- Orman ürünleri ve ahşap sanayi (Estonya toplam yüzölçümünün %51'i ormanlık arazidir, Estonya orman ürünlerini hammadde olarak İsveç ve Finlandiya'ya satmaktadır).
- Petro-kimya sanayi (Estonya'da rafineri var ancak işletilmiyor, söz konusu rafinerinin devreye alınıp çıkacak ürünün İskandinav ve Baltık pazarlarında değerlendirilmesi mümkündür).

- Tekstil ve konfeksiyon (Kaliteli Türk ürünlerinin kendi markaları ile pazarda yer alması mümkündür).
- Zeytin ve zeytinyağı (Eston pazarında fiyatı çok yüksek ve lüks tüketim grubu içinde yer almaktadır, Türk ihracatçıları Baltık ve İskandinav nezdinde bir pazarlama stratejisi geliştirmelerinde yarar vardır).

6) Anlaşma ve Protokoller

- Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması (İmza: 9 Ocak 1998, Yürürlük: 4 Temmuz 2004)
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (İmza: 4 Haziran 1997, Yürürlük: 2 Subat 1999)
- Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması (İmza: 9 Ekim 1995, Yürürlük: 13 Ocak 1996)
- Turizm İşbirliği Anlaşması (9 Ekim 1995)
- Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (İmza : 28 Ağustos 1995 , yürürlük : 26 Ocak 1996)
- Türkiye-Estonya Serbest Ticaret Alanı (STA) Anlaşması 3 Haziran 1997 tarihinde imzalanmış ve 1 Temmuz 1998 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşma çerçevesinde oluşturulan Ortak Komite toplantılarının ilki 14 Ekim 1998 tarihinde Ankara'da, ikincisi ise 6 Ekim 2000 tarihinde Tallinn'de yapılmıştır. Estonya'nın 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne tam üye olması nedeniyle, söz konusu STA Anlaşması 30 Nisan 2004 tarihinde feshedilmiştir.

7) Türkiye'deki Diplomatik Temsilcilikleri

BÜYÜKELÇİLİK

Ekselansları Bay AIVO ORAV
Gölgeli Sok. No:16 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara
Tel: (90) 312 405 69 70
Faks: (90) 312 405 69 76
e-mail: embassy.ankara@mfa.ee

İZMİR FAHRİ KONSOLOSLUĞU

Eşref Baltalı / Fahri Konsolos
Tel : (0232) 746 86 68
E-Mail : esref.baltali@isnet.net.tr

KANAKÇA:

DTM

DEİK,

CIA FACTBOOK